

Silmät eri paria

Potilaanamme on 27-vuotias vaikeasti kehitysvammainen nuori nainen, joka kommunikoi lähinnä äänтелеillä. Perussairauksina naisella on epilepsia ja astma, joka on diagnosoitu kliinisin perustein. Selkää on operoitu skolioosin vuoksi. Potilas on sairastanut toistuvia aspiraatiopohjaisia keuhkokuumeita. Tämän vuoksi hänelle on asennettu PEG-letku ja lisäksi on tehty fundoplikaatio. Näiden toimenpiteiden jälkeen keuhkoinfektioiden määrä on vähentynyt, mutta sairaalajaksoja on ollut edelleen toistuvasti.

Potilas oli jälleen toimitettu sairaalahoitoon molemminpuolisen keuhkokuumeen vuoksi. Tulehdusarvot eivät reagoineet tavanomaiseen kefuroksiimihoitoon, ja CRP-pitoisuus suurentui arvoon 381 mg/l. Otettiin uusi keuhkokuva, jossa todettiin oikean keuhkon olevan täysin atelektaasissa. Tilaa hoidettiin asento- ja fysioterapeuttin suorittaman täristelyhoidon avulla. Potilas makasi vuorokauden vasemmalla kyljellään atelektaattinen keuhko ylöspäin. Mikrobilääke vaihdettiin piperasiliini-tatsobaktaamiksi. Lisäksi limaisuuteen ja obstruktion annettiin maskin kautta hengitettävää ipratropiumia ja salbutamolia sisältävää yhdistelmävalmistetta.

KUVA.

Keuhkokuva katsottiin uudelleen jo seuraavana päivänä, ja oikea keuhko ilmastoituikin jälleen hyvin. Myös tulehdusarvot alkoivat pienentyä. Potilas voi paremmin, äänteli virkeästi ja hymyili. Potilaskierrolla huomio kiinnittyi kuitenkin siihen, että potilaan vasen mustuainen oli laaja ja valojäykkä, vaikka toinen mustuainen reagoi valoon normaalisti. Mistä oli kyse? Vastaus sivulla 2287.

Silmät eri paria

Obstruktioiden ja limanerityksen lievittämiseksi potilaalle annettiin maskin kautta ipratropiumia ja salbutamolia. Maski istui huonosti kehitysvammaisen potilaamme kasvoille, ja hän myös huitoi maskia käsillään. Lääkehöyryjä pääsi maskin ohitse suoraan kasvoille, silmiinkin – tai lähinnä toiseen silmään. Ipratropiumin vaikutus on antikolinerginen. Niinpä silmään joutunut ipratropium sai aikaan antikolinergeille tyypillisen mustuaisensupistajalihaksen lamaan-tumisen. Tästä oli seurauksena mustuaisen laajeneminen eli mydriaasi. Lääkeyhdistelmä vaihdettiin pelkkää salbutamolia sisältävään valmisteeseen, ja seuraavalla kierrolla silmät olivatkin jälleen samaa paria. ■

ARJA KOBYLIN, LL, proviisori

MIA HAAVISTO, keuhkosairauksien erikoislääkäri

Helsingin ja uudenmaan sairaanhoitopiiri, Hyvinkään sairaala, keuhkosairauksien osasto